

(ומה) זמְנָא הַזֶּה יְדֻעַ. אֵלֹא הֲכִי אָמַר סְבָא. דְמִלְכֹתָא דְילִיה בְּהָאי (לייליא) פְלִיאָ. וַעֲלֵדָא קָאִים בְּהָהִיא שְׁעַתָּא וַאֲמַר שִׁירָתָא, וַלְהָכִי קְרִיָּה לְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַצּוֹת לִילָה מִמְשֵׁשׁ, אֲקוּם לְהַזּוֹת לְךָ וְנוּ דְהָא כָל דִינֵינוּ פְלִיאָן מְהַבָּא, וְדִינֵינוּ דְמִלְכֹתָא מְהַבָּא מִשְׁתְּבָחִין, וְהָהִיא שְׁעַתָּא אַתְקְטִיר בָה דִזּוֹד וְקָם וַאֲמַר שִׁירָתָא. אַתָּא רַבִּי אָבָא וְגַשְׁקִיה, אָמַר לֵיה וְדָאי הֲכִי הוּא בְּרִיךְ רְחַמְנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא.

תָא חַזִי, לִילָה דִינָא בְכָל אַתָּר וְהָא אָזְקִימָנָא מִילִין, וְהָכִי הוּא וְדָאי, וְהָא אַתְעַר קְמִי דָרְבִי שְׁמָעוֹן. אָמַר הָהּוּא יְנוֹקָא בְּרִיחָה דְהָהּוּא גְבָרָא אֵי הֲכִי אַפְמָאי בְתִיב חַצּוֹת לִילָה. אָמַר לֵיה הָא אַתְמָר בְּפְלִגּוֹת לִילִיא מְלִכֹתָא דְשִׁמְיָא אַתְעַרת.

לשון הקודש

שְׁלַחֲנִי לְכָאן.
בָא רָאָה, הַלִּילָה הָוּא דִין בְכָל מָקוֹם,
וְהָרִי הַקְמָנוּ אֶת קְדָבָרִים, וְכֵד הָוּא וְדָאי,
וְהָרִי הַעֲרָתִי לְפִנֵי רַבִּי שְׁמָעוֹן. אָמַר אָתוֹ
תַּיִלְדְ בְנוּ שֶׁל אָתוֹ הָאִישׁ, אָם כֵה, לְמַה
כְתֻוב חַצּוֹת לִילָה? אָמַר לוֹ, הָרִי גַאֲמָר
שְׁבָחָצּוֹת הַלִּילָה מִתְעוּרָת מְלָכוֹת
הַשְׁמִים.

וּמְהַזֵּן הַזֶּה יְדֻעַ? אֵלֹא כֵד אָמַר הַזָּקָן,
שְׁמִלְכָתוֹ תַלְיוֹה בָהּ וְהַלִילָה, וַעֲלֵד וְהָ
עֹמֶד בְשָׁעָה הָזֶה וַאֲמַר שִׁירָה, וְלֹכֶן קְרָא
לְקָדוֹשׁ-בָרוֹךְ-הָוּא חַצּוֹת לִילָה וּמִפְשֵׁת
אֲקוּם לְהַזּוֹת לְךָ וְנוּ, שְׁהָרִי בֶל קְדִים
תְלוּוּים מִכָּאן, וְדִינֵי הַמְלָכוֹת נִמְצָאים
מִכָּאן. וּבְאוֹתָה הַשָּׁעָה נִקְשָׁר דָוד בָהּ,
וְקָם וַאֲמַר שִׁירָה. בָא רַבִּי אָבָא וְגַשְׁקִיה,
אָמַר לוֹ, וְדָאי כֵד הוּא. בָרוֹךְ רַחֲמָנוּ

אמָר אֶנְא שְׁמַעַנָּא מֶלֶה. אמר ליה רבי אבא, אם מא ברι טב דהא מלֵה דפומך קלא דבוצינא להו. אמר אֶנְא שְׁמַעַנָּא דהא לילֵה דינא דמלכיותא איהו ובל אתר דינא הויא, וזהאי דקאמар חצות, בגין דינקא בתורי גווני (חצות) בדינא ותחפֶד, ודהאי פלגוֹתָא קדרמִיתָא דינא הויא, דהא פלגוֹתָא אחרא נהירוי אֲנָפְּהָא בסטרא דחפסד. ועל דא חצות לילֵה בתיב ודהאי.

קָם רַבִּי אָבָא וָשָׁנִי יְדוּי בְּרִישִׁיה וּבְרִכִּיה, אמר ודהאי חשבנָא דחכמתא לא אשתחבָח בר באניון זפאי דזבו בה. השטא חמיינָא דאפיקו יונקי בדרא דרבי שמעון זכו לחייבתא עלאה. זבאה אנט רבי שמעון. נוי לדרא דאנט תסתלק מניה. יתבו עד (דף צג ע"א)

צְפָרָא וְאֲשַׁתְּדָלוּ בָּאוּרִיתָא.

לשון הקודש

ברחוב ודהאי.

קָם רַבִּי אָבָא וָשָׁנִי יְדוּי בְּרִאשׁו וּבְרַחַד אותו. אמר, ודהאי חשבתי שאין נמצאת חכמה, רק באוטם האידיקים שזוכו בה. בעית ראייתי שאפלו ילדים בדור של רבי שמעון זכו לחייבתא עליונה. אשריך רבי שמעון אויל לדור שאיתה תסתלק ממנה ישבו עד הבקר והתעסוקו בתורה.

אמר, אני שמעתי דבר. אמר לו רבי אבא, אמר בני טוב, שחררי דבר פיך יהיה קול הפהאור. אמר, אני שמעתי, שחררי הלילה הוא דין המלכות, ובל ממקום הוא דין. וזה שאמר חצות, משום שזונחת בשני גנים (חצות) – בדין ותחפֶד. ודהאי שמהחצית הראשונה היא דין, שחררי במחצית לאחרת היא מאירה פניה בצד החפסד, ועל בן חצות לילֵה

פתח רבי אבא ואמר (ישעה ס) ועמדו כלם צדיקים וגנו. מלה דא הא אוקמונה חבריא מאיטעמא כתיב ועמדו כלם צדיקים, וכי כלחו ישראל צדיקי נינחו. זהא בפה חיזיבין אית בהו בישראל בפה חטאינו ובפה רשיעין העברין על פקודי אוריתא.

אלא הבי תנא ברזא דמתניתין. זנא אין אנון ישראאל דעבידין קרבנא דרעוא לקדשא בריך הוא דמקריבין בגיןו לתרמיה יומין לקרבנא, ובד אתגורי עליו בהאי חולקא טבא לקדשא בריך הוא דכתיב, (משלוי) וצדיק יסוד עולם. פיוון דעלוי בהאי חולקא דצדיק אקרזן צדיקים, ודיי כלם צדיקים.

על בן לעולם יירשו ארץ. בדכתיב, (תהלים קיח) **פתחו**

לשון הקודש

פתח רבי אבא ואמר, ועמדו כלם לקדוש ברוך הוא, שמקריבים את בניםם לשמונה ימים לקרבן, ובחניכים נכנסים להילך הטוב של חבריהם, מה הטעם ברחוב (ישעה ט) ועמדו כלם צדיקים, וכי כל ישראל הם צדיקים? וחרי בפה רשעים יש בישראל, בפה חוטאים ובפה רשעים שעוברים על צדיקים.

על בן לעולם יירשו ארץ, בברחוב (תהלים קיח) פתחו לי שעריך ארך אבא בם, וכבר טוב ישראל שעושים קרבן של רצון מצות התורה.

לי שערין צדק אבא בם. ובתיב זה השער ליה צדיקים יבואו בו. אגנון דאתג'ורו ואקרינו צדיקים. נצ'ר מטעי. נצ'ר מאגנון גטיעין דגטו קדשא בריך הוא בגנטא דען האי ארץ חרד מניחו, ועל בן אית להז לישראל חילקא טבא בעלמא דאתה ובתיב, (טהילים לו) צדיקים יירשו ארץ. (ישעה ס) לעוזלם יירשו ארץ. מהו לעוזלם. כמה דאקיימנא במתניתא דילן, וזה אמרה האי מלאה בין חבריא. (ותאנא פאי קא חטא קרא רלא אקרי אברהם עד השטא). (נ"א תא חוי, קדרשא בריך הוא לא קרא לאברהם אברהם עד השטא פאי טעמא. אלא כי אוקימנא רעד השטא לא אתג'ור, וכבר אתג'ור אתחבר ביה הא ה"א ושရיא ביה), אלא כי אוקימנא רעד השטא לא אתג'ור, ובד אתחgor אתחבר בהיא הא ובד אתג'ור אתחבר בהאי הא ושכינתא שרייא ביה זבדין אקרי אברהם.

זהינו דבתייב, (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ

לשון הקודש

מה ראה בכתבוב שלו נקרא אברהם עד עתה? וזה השער לה' צדיקים יבואו בו, אותם שנגמלו ונקראים צדיקים. נצ'ר מטעי - נצ'ר מאותם גנטיעות שנגטו הקדוש ברוך הוא בן עז. הארץ هو היא אחת מהן, ועל בן יש לישראל חילך טוב לעוזלם הבא, וברותו (שם לו) צדיקים יירשו ארץ. (ישעה ס) לעוזלם יירשו ארץ, מה זה לעוזלם? כמו שבארנו במשנתנו, וברוי הדבר הזה נתבאר בין תחברים. ולפנינו

בְּהִבְרָאָם. וַתֹּאֶנָּא בָּה' בְּרָאָם. וַתֹּאֶנָּא בְּאָבָרָהָם. מֵאֵי קָאָמְרִי אֲלֹא דָא חַסְדָּו וְדָא שְׁכִינַתָּא וּבְלֹא נְחִית בְּחַדָּא, וְלֹא קְשִׁיא מַלְהָה וְהָאֵי וְהָאֵי חָווִי.

אמֶר רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי אָבָא הָאֵי ה' דְהִבְרָאָם זְעִירָא, וְה' (דברים ל"ב ו) דְהַלְיוִי רַבְּרַבָּא, מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי, אָמֶר לֵיהּ דָא (שְׁכִינַתָּא) שְׁמִיטָה, וְדָא יוּבָלָא (וְאֵית רְמַתְנֵי רְכָלָא חָר, רְכָר מְנֻחָרָא מְצִדְקִיק בְּרִין קִיְמָא בְּאִשְׁלָמוֹתָה וְה' רַבְּרַבָּא, דְהָא מְתֻנְחָרָא בְּרִין יָאָת, וְלַמְגַנֵּן דָלָא קִיְמָא בְּאִשְׁלָמוֹתָה וְיַנְקָא מְפִטְרָא אַחֲרָא בְּרִין ה"א זְעִירָא) וּבְגִינּוֹן בְּקֵד זְמִנֵּין דְסִיחָרָא קִיְמָא בְּאִשְׁלָמוֹתָא זְמִנֵּין בְּפִגְימָזָתָא, וּבְאַנְפָחָא אַשְׁתָּבָחָה וּאַשְׁתָּמוֹדָע וּבְלֹא שְׁפִיר. וְהָאֵי אִיהוּ בְּרִירָא דְמַלְהָה.

אמֶר רַבִּי אָבָא זְכָאיָן אֲנֵין יִשְׂרָאֵל דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְּרָעֵי בְּהַזּוֹן מִבְּלָשָׁר עַמִּין, וְיַהְיֵב לְזֹן אֶת קִיְמָא דָא, דְבָל מַאן דְאֵית בֵּיהּ הָאֵי אֶת, לֹא

לשון הקורש

עַמְדָת בְּשִׁלְמוֹת וַיְגַתְתָה מִצְרָא הָאָחָר, או ה"א קְטָנָה. וּמְשֻׁום בְּקֵד לְפָעָמִים שְׁהַלְבָנָה עַמְדָת בְּשִׁלְמוֹתָה, לְפָעָמִים בְּחַסְרוֹתָה, וּבְפִנְיָה נִמְצָא וּנוֹדָע, וּבְפִלְגָה, וְהָאֵה הוּא בְּרוּר הַדָּבָר.

אמֶר רַבִּי אָבָא, אֲשֶׁרֶת יִשְׂרָאֵל שְׁחַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בָּהֶם מִבְּלָשָׁה, וְזֹה יוּבָל, וּמֵשׁ שְׁוֹנוֹתִים שְׁהַכְלָל אֶחָד. שֶׁבְּאֵשֶׁר פָּאֵרָה מְהַצִּיק, או עַמְדָת בְּשִׁלְמוֹת וְה"א גְּדוֹלָה, שְׁבָרִי מִוְאָרָת בְּרוֹאוֹי. וּפָעָמִים שְׁלֹא

נִחְיָת לְגַיהֲנָם אֵי אִיהוּ נֶטֶר לֵיהּ כְּדָקָא יָאוֹת דָלָא
עַיְלָל לֵיהּ בְּרִשׁוֹתָא אַחֲרָא וְלֹא מִשְׁקָר בְּשִׁמְיָה
דְמִלְבָא, דְכָל מֵאָן דְמִשְׁקָר בְּהָאִי, כְמַאָן דְמִשְׁקָר
בְּשִׁמְיָה דְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְבָתִיב, (הושע ח) בַּיִן בְּגַדּוֹ
כִּי בְּגִים זָרִים יָלְדוֹ.

תו אמר רבי אבא בזמנא דבר נש אסיק בריה
לאעליה להאי ברית, קרי קדשא בריך הוא
לפמלייא דיליה ואמר חמו מאי בריה עבדית
בעלמא. ביה שעטה אוזמן (לייה) אליהו וטאמ עלמא
בארבע טאסין ואוזמן תפון. ועל דא תנינן דבעי בר
נש לתקנא ברסיא אחרא ליקרא ריליה, ויימא דא
ברסיא דאליהו, ואי לאו לא שרי תפון. והוא סליק
ואסחד קמי קדשא בריך הוא.

תא חזי, בקדמתא כתיב, (מלכים א יט) מה לך פה

לשון הקודש

ואומר, ראו איזו בריה עשיתך בעולם!
באורה השעה מזידמן לו אליהו, וטם את
העולם באربع טיסות ומזידמן לשם, ועל
זה שנינו שאריך אדים לתקן כסא אחר
לכבודו, ויאמר: זה הפסא של אליהו
ואם לא, אין שורה שם. והוא עולה
ומעד לפניו הקדוש בריך הוא.

בא ראה, בראשונה כתוב (מלכים-א יט) מה
לך פה אליהו וגוי, ובכתוב קנא קנאתי

ירד לגיהנם אם הוא שומר אותו בראשו,
שאין מבנים אותו לרשوت אחרת ולא
משקר בשם המלך. שביל מי שמשקר
בעה, بما שמשקר בשם של הקדוש
ברוך הוא, שכתב (הושע ח) בה גדו כי
בניהם זרים ילדו.

עוד אמר רבי אבא, בזמנן שהאדם
מעלה את בנו להכניו לברית הוא,
קורא הקדוש ברוך הוא לפמלייא שלו

אלֵהוּ זגוֹ. וכתיב קנא קנאתי לְיִהְיֶה אֱלֹהִים צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל זגוֹ. אמר ליה חיה בבל אחר דהאי רישמא קדישא ירשמו ליה בני בבריהון אנת תזדמן תפון, ופומא דאסחד דישראל עזבו, הוא יסחיד דישראל מקיימין האי קיימא. זהא תנינן על מה אתה אלֵהוּ קמי קדשא בריך הוא על דאמר דלטורה על בני.

אדָהָבִי הוה אתי נהורא דיומא זהו אמרי ملي דאוריתא. קמו למייל. אמר ליה ההוא גברא במה דעסקיתו בהאי ליליא אשלימו. אמרי מאי הוא. אמר להו דתחמין למחר אנפו דMRIה דקיימה, דהא דביתאי בעותא דא מניבו. ונור קיימה דברי דאתיליד לי, למחר ליהו הלולא דיליה. אמר רב אבא הא בעותא דמצואה איהו זלמחמי אפי שכינתא ניתיב.

לשון הקודש

בנין.

לה' אֱלֹהִים צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל זגוֹ. אמר לו, חיה, שבבל מקום שהרשם הקדוש הוה ירשמו אותן בני בבריה תורה. קמו לлечת, אמר לו אותו האיש, במה שעשיקתם בלילה הוה השילימו. אמרו, מה הוא? אמר לו, שתראו למחר את פניו של בעל הברית, שחררי אשתי בקשה את הבקשה הוה שניין, על מה נגעש אלֵהוּ לפניו הקדוש מכם, ומילת הברית של בני שנולד לי –